

مصاحبه با

حجة الاسلام والمسلمین خامنه ای

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی دفاع

با تشکر از حضرت رئیس جمهوری و رئیس شورای عالی دفاع که وقت گرانبایشان را در اختیار امت پاسدار اسلام گذاشتند خواهشمند است بفرمائید:

□ مسأله مقابله به مثل و ضرورت آن در شرایط کنونی، امری است مسلم و پذیرفته شده لطفاً این مسئله را از نظر مقررات و مبانی اسلام تبیین فرمائید.

■ بسم الله الرحمن الرحيم. وقتی عنوان مقابله به مثل صدق می کند، ریشه فقهی و قرآنی آن واضح است و آن عبارت است از آیات متعددی که در این باره آمده است مانند آیه شریفه «فمن اعتدى علیکم فاعتدوا علیه بمثل ما اعتدى علیکم».

در مورد زدن شهرها آنچه که اصل موضوع است ویران کردن شهرها است و ویران کردن شهرها عملی است نابرابرین ما و عراق که اکنون پس از ۳ سال و چندماه صبر و تحمل، مقابله به مثل توسط ما انجام می گیرد. آنچه که در این میان می توانست بعنوان یک مانع محسوب شود، ضربه وارد آمدن به ساکنین شهرها بود که آنرا هم ما با اعلانی که کردیم و هشدار می دادیم، در حقیقت این مانع را از سر راه خودمان برداشتیم و مردم را تشویق کردیم که شهرها را تخلیه کنند و مصداق جمله معروف «من انذر اعداء» شدیم و بر طبق این هم حدیث هست که کسیکه کشته می دهد معذور است.

پس در مورد زدن شهر - فقط خود شهر - و ضربه وارد آوردن به آبادیهای شهری، ما مصداق «فمن اعتدى علیکم فاعتدوا علیه

بمثل ما اعتدى علیکم» هستیم و در مورد آسیب خوردن مردم، مصداق «من انذر اعداء» هستیم، از این رو هیچگونه اشکالی نداریم، از لحاظ ریشه فقهی هم همانطور که اشاره کردم در آثار وارده معصومین «ع» موضوع من انذر اعداء هست.

این مسئله از لحاظ فقها هم یک مسئله قابل قبول و مسلمی است یعنی این حدیث مقبول فقهای اسلام نیز هست و این حدیث مہجور و مورد عمل قرار نگرفته ای نیست. یک نگاه بالاتر که بکنیم برای هدفهای عالی اسلام و برای دفاع کلی از اسلام آن مواردی که لازم بشود حتی جان مسلمین و بطور مشخص اسیرانی که مادست دشمن داریم نیز می تواند قربانی این هدفها قرار بگیرد. مسئله معروف ترس به مسلمین در میان فقها یک مسئله مشهور و مقبولی است لذاست که ما موضوع را از لحاظ فقهی و مبنای اسلامی موضوعی روشن و غیر قابل بحث می شمیریم.

بنابراین، این امری که اخیراً در کشور ما واقع شد باتلفی و قبول همه دین شناسان و آگاهان علاوه بر پذیرش مردم واقع شد. و البته همانطور که گفتیم در عنوان مقابله بمثل اکتفا می کنیم و این عنوان را هرگز از دست نمی دهیم، صرفاً مقابله بمثل می کنیم و ابتدائاً، بدون اینکه دشمن حمله کرده باشد حاضر نیستیم اقدام به این کار بکنیم.

اوضاع جبهه‌ها:

□ لطفاً ترسیم می از عملیات والفجر ۵ و اهداف آن و اوضاع کلی جبهه‌ها را بیان فرمائید.

■ والفجر ۵ چون الآن در محبوحه شروع کارش هست، هنوز در مرحله مصاحبه و تبلیغات قرار نگرفته ولی اجمالاً بشما عرض می کنم که این عملیات نقش بسیار مهمی دارد و در صورتیکه انشاء الله به هدفهای خودش برسد می تواند اقدام بزرگی در راه پیروزی نهائی ما باشد.

در مجموع اوضاع جبهه‌ها، خیلی خوب است. ما در طول خطوط، عناصر مومن و صبور و علاقمندی را داریم که دائماً آماده فداکاری هستند و از لحاظ بسیج کردن آنها برای یک حمله همگانی هیچ مشکلی نداریم بلکه به عکس، برای نگه داشتن آنها تا هنگامی که واقعاً مصلحت‌های جنگی ایجاد کنند مشکل داریم زیرا آنها دائماً مسئولین امر را در فشار می گذارند که اجازه بدهند هر چه زودتر حمله کنند. با داشتن چنین نیروهای کاری، طبیعی است که وضع جبهه‌ها بسود ماست و از نظر ما بسیار خوب است و از آن طرف دشمن شدیداً کمبود نیروی انسانی را که همیشه داشته بازم دارد.

نظام آینده عراق:

□ به نظر می رسد پیروزی نهائی اسلام و سقوط صدام نزدیک است. لطفاً

ترسیم از نظام آینده عراق و رابطه میان ایران و عراق را در آن شرایط بیان فرمائید.

■ یک بحث این است که ما چه چیزی را برای آینده عراق آرزو می کنیم و یک بحث هم این است که آنچه را آرزو می کنیم چقدر به ما یا به مردم عراق نزدیک است. در مورد اول بایستی بگویم که ما برای عراق حکومتی را آرزو می کنیم که دارای ذو و بزرگی مردمی و اسلامی باشد. طبیعی است که ما بعنوان یک ملت همسایه و با یک ملت مسلمان، برای عراق بهترین آرزوها را داریم و برای آنها بهترین شیوه‌های نظام و حکومت را ترسیم می کنیم لکن بهیچ وجه در صدد تحمیل خواست خودمان بر مردم عراق نیستیم. آنچه که برای ما فوق‌العاده مهم است این است که وضعی که پیش می آید ابتکار خود مردم عراق باشد و تحمیل بر آنها نشده باشد و فریبی در میان آنها نباشد. گروه‌ها و جناح‌ها و اشخاص و سیاست‌های کلی منطقه و کلی جهانی در پدید آوردن آنچه که پدید می آید نقش نداشته باشند. این آرزوی ماست و ما معتقدیم که انشاء... این خواهد شد.

اما اینکه ما بگوئیم این آینده چقدر نزدیک است، این چیزی است که به اعتقاد من خیلی بصورت قاطع نمی توان آنرا پیشگویی کرد. زیرا تشکیل آنچنان نظامی فقط بسقوط رژیم کنونی عراق مبتنی نیست بلکه به چیزهای دیگری نیز مبتنی است. البته پیروزی سپاهیان اسلام عامل بزرگی در سقوط صدام و زمینه خوبی برای تشکیل حکومت مردمی خواهد بود گرچه چیزی که همواره در عراق بصورت سنتی وجود داشته، حکومت نظامیان باشکست نظامیان بوده است ولی این خیلی بعید بنظر می رسد یعنی مستبعد می دانیم که بعد از این جریان‌ات و بعد از شکست مسلحانه نظامی که عراق از ما خواهد خورد، نظامیان عراق این نفوذ سیاسی و این توانایی را داشته باشند که بتوانند بازم در صحنه سیاست عراق همه کاره و میداندار بشوند و نیز نظامی را تشکیل بدهند، ولیکن با اینحال نمی توانیم

بصورت قاطع پیش بینی کنیم که بلافاصله بعد از سقوط صدام، نیروهای مردمی و اسلامی بر سرکار خواهند آمد و حکومت مردمی و اسلامی را تشکیل خواهند داد، این بسته به این است که مجلس اعلاى انقلاب اسلامی و همه نیروهای مردمی و اسلامی که به سرنوشته عراق اهمیت می دهند و دل بسته هستند و بخصوص عناصری که در خود کشور عراق فعال هستند - چه در زندانها و چه در بیرون - و عمدتاً توده‌های عظیم مردم عراق چقدر به این مسئله اهمیت بدهند و برایش فداکاری کنند و آماده سرمایه گذاری باشند.

آینده عراق از یک نظر برای ما روشن است و آن این است که ما معتقدیم این شکلی که ما تصور کردیم، انشاء... عراق به آن خواهد رسید، این شکل حتمی است لکن کی به آن شکل خواهد رسید اینرا بطور مستجل نمی توانیم پیش بینی کنیم.

در هر صورت یک نکته را می توانم بگویم و آن این است که بعد از فرو پاشیدن نظام عسقلی عراق، دیگر هیچ نظام غیرمطلوب مردم اگر هم با کمک این یا آن قدرت، بر سرکار بیاید قابل ادامه نخواهد بود. یعنی اگر در مرحله اول هم مردم عراق نتوانند حکومت دلخواهشان را بر سرکار بیاورند و سیاستها به مردم عراق رودست بزنند این فریب و تحمیل خیلی ادامه پیدا نخواهد کرد و پس از اندکی منقلب خواهد شد.

اوج گیری حرکت‌های اسلامی:

□ اوج گیری و توسعه حرکت اسلامی را در سطح منطقه چگونه ارزیابی می فرمائید و رسالتی را که جمهوری اسلامی ایران به عنوان محور و مرکز ثقل انقلاب اسلامی در قبال آنها دارد بیان فرمائید.

■ حرکات اسلامی مشهود است که روبه توسعه و نیز روبه عمق می باشد. این چیزی است که مربوط به بعد از انقلاب نیست، شاید صدسال است که حرکات اسلامی در منطقه آغاز شده، انقلاب ما و پیروزیهای بی دریغ پس از تشکیل جمهوری اسلامی

به این حرکات امید و آینده روشتری بخشید و همچنین شتاب بیشتری به آنها داده، ولی حرکت اسلامی در منطقه وجود داشته و باز هم وجود خواهد داشت و به هیچ قیمتی هم با تدابیر قدرتهای استکباری جهانی قابل علاج نیست یعنی اینطور نیست که تصور بشود که امروز حرکات اسلامی را در مراکش یا در مصر یا جای دیگر می توانند با سرکوب از بین ببرند. این نشدنی است، حرکات اسلامی یک حالت نو و ضروری و قطعی و حتمی برای ملت های مسلمان است که ناشی از بازگشت آنها به خویشن اسلامی شان و به سرچشمه قرآن و خستگی و ملالت شدید آنها از تسلط بیگانگان می باشد و مادامی که به اسلام و قرآن برگشته اند و به خود بازگشت نکرده اند و از تسلط بیگانگان رها نشده اند، این رشد فزاینده بسمت خود آگاهی وجود خواهد داشت. البته انقلاب ما نقش فراوانی در این مورد داشته است.

در مورد این بخش از سؤال که جمهوری اسلامی چه نقشی می تواند داشته باشد؟، جمهوری اسلامی نقشی غیر مستقیم دارد و بنظر ما نقش غیر مستقیم مهمتر از نقش مستقیم است. یعنی نفس وجود جمهوری اسلامی تجربه ای است برای آنها.

من فراموش نمی کنم نوشته یکی از نویسندگان معروف مصری را - که از روشنفکران قدیمی و پیشگامان بیداری اسلامی است و کتابهای او به زبانهای مختلف دنیا ترجمه شده و کتابهای متغنی دارد. که می گوید اگر اسلام در یک جزیره ای در گوشه ای از دنیا پیدا شود بزرگترین تبلیغ برای اسلام است. ما فعلا همان جزیره هستیم که نه در یک گوشه دنیا بلکه در چهارراه خاورمیانه و در حساس ترین نقطه استراتژیک از لحاظ نظامی و اقتصادی و سیاسی دنیا قرار گرفته ایم و یک تجربه شده ایم و خود این محور شدن جمهوری اسلامی و انقلاب ما بزرگترین تبلیغ غیر مستقیم و کمک غیر مستقیم به آن نهضت است.

دخالت مستقیم:

اما کمک مستقیم باید توجه داشت که ما کمک مستقیم به نهضت ها بمعنای دخالت در کار کشورها - بنابر قانون اساسی - مطلقاً نداریم، البته ملت ها را، نهضت ها را، بیدار بپاریم، هرگونه حرکت مترقی را در هر جای دنیا محترم می شمیریم ولی نه به این معنی که مستقیماً بایک گروهی در یک کشوری ارتباط برقرار کنیم و آنها را کمک کنیم و آنها را وادار به تغییر نظامشان بکنیم. چنین کاری را جمهوری اسلامی مطلقاً در سیاست خودش قرار نداده و هر چه که از این قبیل نسبت به ما داده بشود خلاف واقع و دروغ است. ما می توانیم با اشاعه فرهنگ اسلامی که فرهنگ نظام کتونی ماست به بینش های اسلامی عمق بدهیم. شما ببینید منتشر کردن یک کتاب، بوجود آوردن یک جلسه بحث و مذاکره، یک سمینار، یک کنگره، یک کنفرانس جهانی چقدر می تواند اثر بگذارد. منتشر کردن یک مقاله علمی و تحقیقی، ارائه نظرات نو و متحرانه در باب مسائل اسلامی مثل آنجیزی که در نظرات شهید مطهری به وفور یافت می شود چقدر می شود دنیای اسلام را به آگاهی و عمق روشن بینی اسلامی نزدیک کرد. این کارها را ما داریم می کنیم و خواهیم کرد این اشاعه اسلام است، تبلیغ فرهنگ اسلامی است، این وظیفه ماست و به هیچ نظامی با هیچ رژیمی هم بصورت رودر رو کاری نداریم، ما اسلام را تبلیغ می کنیم. اگر تبلیغ اسلام به ضرر هر رژیمی است، بگذار باشد، از این روگردانی نداریم. بنابراین مهمترین کمک ما بشکل غیر مستقیم است و در درجه دوم که بشکل مستقیم است بصورت عمق بخشیدن به بینشها و اندیشه های اسلامی می باشد.

نقش جمهوری اسلامی در لبنان

با توجه به پیروزیهای چشم گیر حزب الله و حرکت اسلامی در لبنان انتظار می رود جمهوری اسلامی نقش

فعال تری در جهت کمک به تسریع و یک سره کردن اوضاع در لبنان ایفا نماید. در صورت امکان، موضع جمهوری اسلامی را در این رابطه بیان فرمائید.

ما در مورد مسئله لبنان فعال هستیم، خودمان را در مسائل لبنان ذی سهم و ذی نظر می دانیم. لبنان یک پایگاه اسلامی است و اکثریت اسلامی و تعیین کننده و قوی بصورت دوسوم تقریباً در آنجا وجود دارند و به آنها کمتر رسیدگی شده است. البته بزرگترین اقلیت هم آنجا هست که شیعه است یعنی شیعه هم از برادران مسلمان اهل تسنن و هم از غیر مسلمانان عده شان بیشتر است. اینها همه موجب می شود که مانسبت به لبنان اهتمام داشته باشیم بخصوص که مردم مسلمان لبنان نسبت به جمهوری اسلامی یک اعتقاد و یک اتکا و امیدواری زیادی دارند، لذا خوشبختانه مافعال هستیم و به فضل الهی این فعالیت را ادامه خواهیم داد و طبیعی است که فعالیت ما در لبنان در چهار چوب مقدورات و مجوزهای بین المللی است.

با توجه به مطالبی که در پاسخ سؤال قبل فرمودید، ممکن است این سؤال پیش آید که وجه حضور تقریباً نظامی جمهوری اسلامی در لبنان چیست؟

نباید فراموش شود که مسئله لبنان با مسئله اسرائیل شدیداً آمیخته است و مسئله اسرائیل یک واجب اسلامی عمومی مسلمین است. هر کس خیال کند قضیه فلسطین، قضیه کشورهای آن منطقه و قضیه عربهاست سخت اشتباه کرده است، قضیه فلسطین یک قضیه اسلامی است و ما همانقدر در آن سهم داریم که بقیه کشورهای اسلامی، ولی چرا دیگران عمل نمی کنند به وظایفشان این بحث دیگری است. ما مایل هستیم و اصرار داریم که تا حد ممکن به این وظیفه عمل کنیم، البته دخالت قوی و قطعی ما در این قضیه هنگامی خواهد بود که مسئله عراق را بکسر کنیم و این جنگ پایان پذیرد، اما آنچه که تا حالا هم پیش آمده به دنبال اقدامی است

که سالهای گذشته انجام دادیم و هنگامی که اسرائیلیها و یهودیها دخالت کردند در لبنان و مردم لبنان را زیر فشار قرار دادند ما وظیفه خودمان دانستیم که تا اندازه‌ای بمردم لبنان برای مقاومت در مقابل اسرائیل کمک کنیم.

حضور ما در آنجا یک حضوری است در خدمت مردم لبنان برای مبارزه با اشغالگران صهیونیست که مردم مسلمان آنجا را که اکثریت هستند زیر فشار قرار داده است.

جلوگیری از مهاجرت روستائیان به شهرها

با توجه به آثار سوء مهاجرت روستائیان به شهرها، چه اقداماتی در جهت جلوگیری از آن و بهبود وضع روستاها و کمک به کشاورزان و چه رهنمودهائی برای برطرف کردن وضع موجود دارید؟

این سؤال است که ما همواره با تأکید از دولت، چه وزارت کشاورزی و چه بقیه بخشهای مربوط به روستائیا داریم. ما معتقدیم که خدمات ضروری اگر برای روستاها انجام بگیرد اولین اثرش کند کردن آهنگ مهاجرت روستائیان به شهرهاست و اثر دوم: توسعه اقتصادی کشور و خودکفائی کشاورزی است. اگر روستائیا راه داشته باشند، برق و امکانات کشاورزی داشته باشند، آب داشته باشند، خدمات گوناگون موجود برای شهرها که در روستاها مورد نیاز است، داشته باشند، دقیقاً سمت شهرها راه نخواهند افتاد. هم نیروی کار را تبدیل به نیروی مصرف نخواهند کرد که خود این ضایعه بزرگی برای کشور است و هم خودشان سرگردان و حیران نخواهند شد که این مشکلی برای خود آنهاست. بنابراین مهمترین پیشنهاد ما و نظر ما به دولت و مسئولین اجرایی که بارها هم با آنها در میان می‌گذاریم و تدابیری هم

اتخاذ می‌شود این است که هر چه سریعتر خدمات اساسی برای روستائیا ارائه شود.

باید انتخابات مردمی باشد

با توجه به فرارسیدن موعد انتخابات دوره دوم و اهمیت آن، نظر مبارک را در مورد هر چه بهتر برگزار شدن آن بیان فرمائید.

به نظر من رهنمود امام در پیام تاریخ‌ساز ۲۲ بهمن مهمترین نقطه انتخابات را روشن کرد و مهمترین گره انتخابات را باز کرد. اگر مردم هر حوزه انتخابیه‌ای تنها خودشان در تعیین نامزد انتخاباتی آن حوزه دخالت کنند و همه مردم آن حوزه هم در این امر مساهمت و مشارکت داشته باشند انتخابات به همان شکلی انجام خواهد گرفت که مطلوب است و مجلس هم مردمی خوبی خواهد شد لذا بود که ما چه در جامعه روحانیت مبارز تهران و چه در حزب جمهوری اسلامی مسئله را حل کردیم یعنی اطلاع دادیم که هر کسی منتظر نظر مادر سراسر کشور هست بیشتر از این منتظر نماند، ما نظری نسبت به غیر تهران نخواهیم داد و تهران و مردم شهرستانها و مردم حوزه انتخابی خودشان بایستی نظر بدهند. اگر این شرط که همان مردمی بودن و همگانی بودن انتخابات است توأم بشود با رعایت دقیق ضوابط انتخاباتی که آن ضوابط هم مشخص است یعنی تقوی، آگاهی سیاسی، بینش درست اسلامی، دارا بودن یکی از تخصصهایی که قانونمندی به آنها نیازمند است یا دارا بودن فقاقت، آگاه بودن به مسائل کشور، و معروف و مقبول بودن میان مردم، اگر این شرایط رعایت بشود ما معتقدیم که انتخابات حتی از انتخابات دوره اول هم بهتر خواهد شد.

ضرورت انقلاب اداری

بعد از گذشت پنج سال از پیروزی انقلاب، هنوز آثاری از ناراضیاتی

مراجعین و مردم ایثارگر نسبت به برخی ادارات، چه از نظر مقررات دست و پاگیر و چه از جهت برخورد مأمورین دیده می‌شود! آیا اقداماتی در جهت یک انقلاب اداری فراگیر مورد نظر هست؟ رهنمودهای جنابعالی در رابطه با اصلاح وضع موجود چه می‌باشد؟

مسئله تحول در نظام اداری یکی از بزرگترین مسائل ماست و باید بگویم: یکی از دشوارترین آنها نیز می‌باشد. ساختن و پرداختن و جیدن نیروی انسانی به مراتب مشکل‌تر از ساختن و پرداختن و بکار گرفتن مواد مصرفی و مواد اولیه برای تولید و امانت اینهاست. و در کوتاه مدت امکان پذیر نیست در میان ادارها دگرگونی حاصل شود. البته عناصر خوب، مؤمن، فداکار، و بسیار انقلابی هستند اما عناصری هم هستند که این معیارها یا در آنها وجود ندارد یا وجود دارد ولی خیلی ضعیف است. و همانها هستند که یکی از آنها کار صد آدم خوب را زیر سؤال می‌برد و در بدبین کردن مردم نقش زیادی دارد.

ما همواره به سازمان امور اداری و استخدامی تأکیده‌های فراوان و بی دریی کرده‌ایم که در تنظیم یک شکل درست برای تشکیلات دولت جمهوری اسلامی که طبعاً همان ضوابط اداری استخدامی جدید است را هر چه سریعتر ارائه کنند و حتی به سازمان امور اداری و استخدامی تأکید کردیم که در شروع تهیه یک چنین نظامی با مجلس شورای اسلامی از اول همکاری کنند که بعد مشکلاتی را در مجلس پدید نیاورد که در موارد مشابهی چنین مشکلاتی وجود داشته است یعنی خواستیم که در آن واحد از دو منبع فکری - یکی دولت و یکی مجلس - برای تنظیم این کار استفاده بشود و برادرانمان در سازمان اداری و استخدامی که برادران مؤمنی هستند پذیرفتند که اینکار را بکنند و مشغول این کار هم شده‌اند اما این کار دشواری است از این رویگیری و همت زیاد دولت را می‌طلبید که امیدواریم برادران ما در دولت این همت و پیگیری را انجام بدهند.